

ŽURNALISTŲ ETIKOS INSPEKTORIAUS TARNYBA (asignavimų valdytojo kodas – 90.900.1808)

2020–2022 METŲ STRATEGINIS VEIKLOS PLANAS

I SKYRIUS MISIJA

Užtikrinti, kad visuomenės informavimo srityje būtų gerbiamos žmogaus teisės ir laisvės, ugdyti kritišką požiūrį į visuomenės informavimo procesus, kelti žmogaus teisių suvokimą visuomenėje, skatinti viešosios informacijos rengėjų ir sklaidėjų atsakomybę.

II SKYRIUS VEIKLOS PRIORITETAI

1. Žurnalistų etikos inspektoriaus tarnybos veiklos efektyvumo ir kokybės gerinimas.
2. Efektyvus Bendrojo duomenų apsaugos reglamento (ES) 2016/679 taikymo visuomenės informavimo srityje užtikrinimas.
3. Žurnalistų etikos inspektoriaus tarnybos žinomumo, informacijos sklaidos visuomenėje didinimas.
4. Kontaktinio asmens dėl kovos su neapykantos kalba internete veiklos stiprinimas.

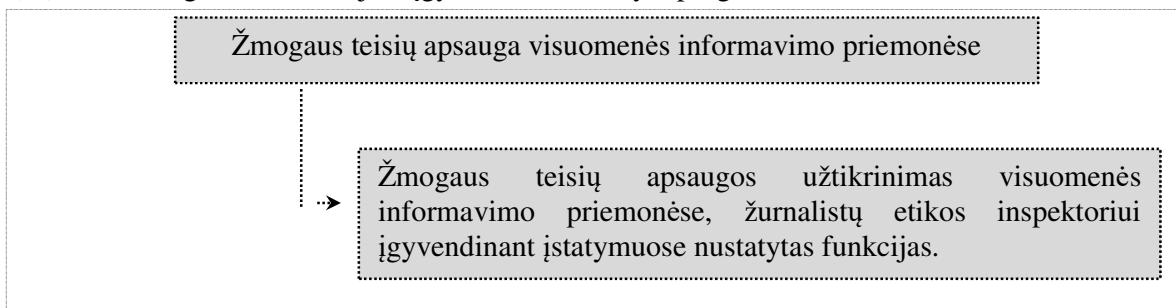
III SKYRIUS STRATEGINIAI TIKSLAI IR PROGRAMOS

Žurnalistų etikos inspektoriaus tarnybos strateginis tikslas (01) – žmogaus teisių apsauga visuomenės informavimo priemonėse.

Strateginiam tikslui pasiekti numatyta programa – žmogaus teisių apsaugos užtikrinimas visuomenės informavimo priemonėse, žurnalistų etikos inspektoriui įgyvendinant įstatymuose nustatytas funkcijas.

Programos tikslas – užtikrinti efektyvią žmogaus teisių apsaugą visuomenės informavimo priemonėse, žurnalistų etikos inspektoriui ir jo vadovaujamai įstaigai įgyvendinant įstatymuose nustatytas funkcijas.

1 grafikas. Strateginis tikslas ir jam įgyvendinti numatyta programa.

1 lentelė. 2020-2022 metų asignavimų pasiskirstymas pagal programą (tūkst.. eurų)

Programos kodas ir pavadinimas	2020 metų asignavimai				2021 metų asignavimai				2022 metų asignavimai			
	iš viso	iš jų			iš viso	iš jų			iš viso	iš jų		
		išlaidoms				išlaidoms				išlaidoms		
		iš viso	iš jų darbo užmokesčiui	turtui įsigyti		iš viso	iš jų darbo užmokesčiui	turtui įsigyti		iš viso	iš jų darbo užmokesčiui	turtui įsigyti
01.001 programa Žmogaus teisių apsauga visuomenės informavimo priemonėse	369,0	369,0	319,0		360,0	360,0	310,0		360,0	360,0	310,0	
Iš viso	369,0	369,0	319,0		360,0	360,0	310,0		360,0	360,0	310,0	

Strateginis tikslas: žmogaus teisių apsauga visuomenės informavimo priemonėse

Žurnalistų etikos inspektoriaus tarnybos veiklos teisinius pagrindus nusako Lietuvos Respublikos Konstitucijos 73 straipsnio 3 dalis, 25 straipsnis, Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos 10 straipsnis, kitos tarptautinės sutartys bei Lietuvos Respublikos įstatymai, reglamentuojantys visuomenės informavimo sritį, kuriuose užtikrinta viena svarbiausių laisvių demokratinėje valstybėje – asmens saviraiškos laisvė.

Žurnalistų etikos inspektorius – valstybės pareigūnas, kuris prižiūri, kaip įgyvendinamos Visuomenės informavimo įstatymo nuostatos. Tarnyba yra Lietuvos Respublikos Seimui atskaitinga valstybės institucija.

Pagrindinė žurnalistų etikos inspektoriaus funkcija yra nagrinėti suinteresuotų asmenų skundus dėl visuomenės informavimo priemonėse pažeistos jų garbės ir orumo, teisės į privataus gyvenimo apsaugą. Į žurnalistų etikos inspektorių asmenys kreipiasi su skundais dėl atitinkamų Visuomenės informavimo, Nepilnamečių apsaugos nuo neigiamo viešosios informacijos poveikio įstatymo, Asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo, Reglamento, Administracinių nusižengimų kodekso nuostatų pažeidimų.

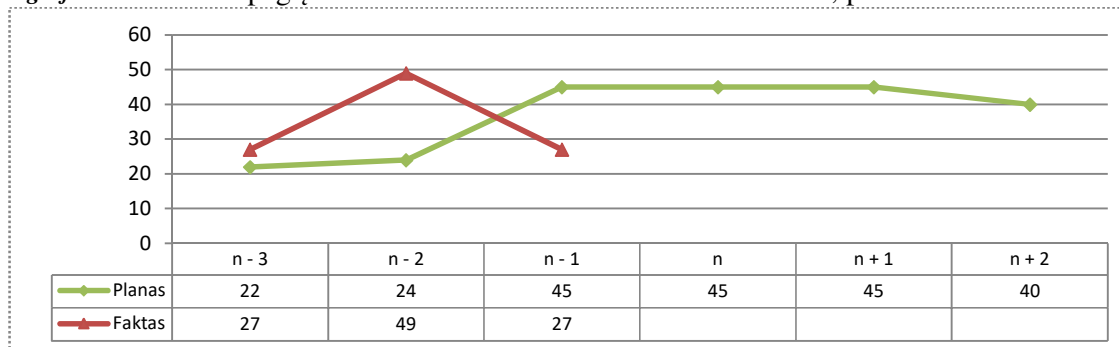
Pagal Lietuvoje galiojančią teisinį reguliavimą žurnalistų etikos inspektoriumi yra paskirta ir asmens duomenų tvarkymo priežiūros institucijos funkcija. Nuo 2018 m. gegužės 25 d. visoje Europos Sąjungoje pradėjus taikyti Bendrąjį duomenų apsaugos reglamentą (toliau – Reglamentas), žurnalistų etikos inspektorius tapo viena iš šio Reglamento taikymo priežiūros institucijų Lietuvoje, kai asmens duomenys tvarkomi žurnalistikos tikslais ir akademinės, meninės ar literatūrinės saviraiškos tikslais. Kai asmens duomenys tvarkomi minėtais tikslais, žurnalistų etikos inspektorius stebi ir užtikrina, kad būtų taikomi Asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo ir Reglamento reikalavimai. Atsižvelgiant į skundų dėl duomenų apsaugos dinamiką, išaugusį visuomenės dėmesį šiai sričiai, Tarnybos darbo krūvis šioje srityje išaugo trigubai ir sudarė didelį iššūkį, nes nei pasirengimui asmens duomenų apsaugos reformai, nei jos įgyvendinimui Tarnyba negavo jokio finansavimo. Efektyvus Reglamento taikymas reikalauja papildomų finansinių resursų.

Siekdama strateginio tikslo Tarnyba įgyvendina ir kitas funkcijas: vykdo viešosios informacijos stebėseną visuomenės informavimo priemonėse, išskyrus radijo ir televizijos programose, atlieka ekspertizes ikiteisminiuose tyrimuose dėl pornografinės vaizdo ir garso produkcijos laikymo ir platinimo, dėl vaikų seksualinio išnaudojimo, dėl nesantaikos/ neapykantos dėl lyties, seksualinės orientacijos, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų skatinimo ar kurstymo, inicijuoja neapykantos kalbos pašalinimo iš socialinės erdvės procedūras (Tarnybos atstovas yra paskirtas nacionaliniu kontaktiniu asmeniu tiesiogiai bendradarbiauti su didžiosiomis IT kompanijomis), teikia Seimui ir kitoms valstybės institucijoms siūlymus dėl visuomenės informavimą reglamentuojančių teisės aktų tobulinimo ir įgyvendinimo, teikia konsultacijas ir veda mokymus suinteresuotiems asmenims visuomenės informavimo klausimais.

EFEKTO VERTINIMO KRITERIJAI

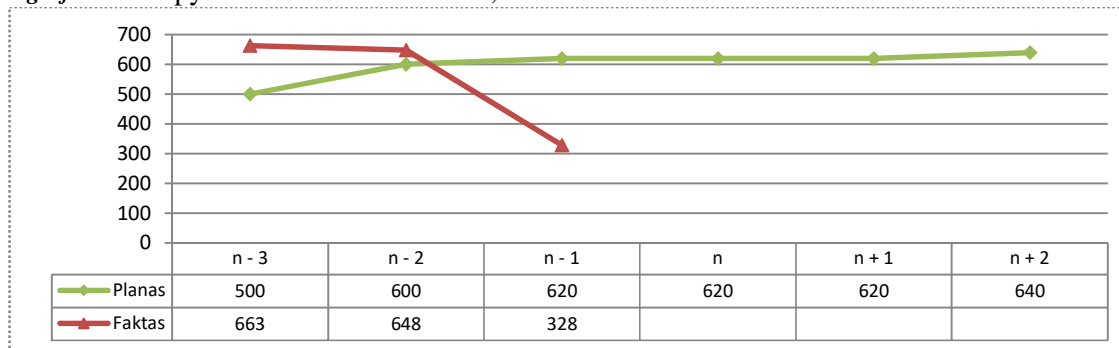
Įgyvendinant Tarnybos 2020–2022 metų strateginį tikslą, bus siekiama toliau pateikiamo efekto vertinimo kriterijų.

2 *grafikas*. Teisėto ir pagrįsto visuomenės intereso žinoti užtikrinimas, proc.

Teisėtas ir pagrįstas visuomenės interesas žinoti garantuojamas ir saugomas Lietuvos Respublikos Konstitucijos, kaip ir prigimtinė kiekvieno asmens saviraiškos (informacijos) laisvė. Įgyvendinant Tarnybos funkcijas viešasis interesas užtikrinamas nagrinėjant viešųjų asmenų skundus ir konstatuojant, jog teisių apribojimas pateisinamas viršesniu – visuomenės interesu. Prie viešojo intereso užtikrinimo ženkliai prisidedama konsultuojant viešosios informacijos rengėjus (skleidėjus) teisėto ir etiško informacijos rinkimo klausimu. Informacijos laisvė apima ir teisę gauti informaciją iš valstybės, savivaldybių institucijų, kurios neturi sudaryti kliūčių viešojo intereso informacijos rinkimui ir skelbimui. Pradėjus taikyti Reglamentą, padažnėjo atvejų, kai juo prisidengiami ir atsisakoma žurnalistams suteikti prašomą informaciją motyvuojant tuo, jog tokia informacija yra apsaugos objektas pagal Reglamentą ir negali būti teikiama be duomenų subjekto sutikimo. Tarnyba užtikrindama teisėtą ir pagrįstą visuomenės interesą žinoti, kartu gina viešąjį interesą, kuris Tarnybos funkcijų kontekste apibūdinamas kaip teisėtas, realus visuomenės poreikis gauti visuomeninės svarbos informaciją.

3 *grafikas*. Neapykantos kalbos šalinimas, vnt.

Neapykantos kalba paliečia ne tik konkrečius asmenis, kuriems ji yra skirta, bet ir visus kitus tos pačios grupės, kurios savybėmis pasižymi individas, narius, taip baimė, neapykanta ir atskirtis sukeliama plačiai asmenų grupei. Tokio turinio raiška fiksuojama ir jos šalinimo procedūra inicijuojama dažniausiai socialinėje erdvėje. Veiksmingas neapykantos kalbos šalinimas ženkliai prisideda prie efektyvios žmogaus teisių apsaugos visuomenės informavimo priemonėse užtikrinimo.

Nustatyti efekto vertinimo kriterijai leidžia nustatyti realius pokyčius ir naudą, kuri pasiekama tikslingai panaudojant programai skirtus asignavimus ir užtikrinant institucijos veiklą.

STRATEGINĮ TIKSLĄ ĮGYVENDINANČIOS PROGRAMOS
Siekiant strateginio tikslo numatoma vykdyti vieną programą.

**Žmogaus teisių apsaugos užtikrinimas visuomenės informavimo priemonėse,
žurnalistų etikos inspektoriumi įgyvendinant įstatymuose nustatytas funkcijas (01)**

Bendra informacija apie programą:

- Strateginio tikslo – žmogaus teisių apsauga visuomenės informavimo priemonėse – siekiama užtikrinant efektyvią žmogaus teisių apsaugą visuomenės informavimo priemonėse, Inspektoriumi ir jo vadovaujamai Tarnybai įgyvendinant įstatymuose nustatytas funkcijas. Programa orientuota ne tik į pagalbą žmogui ginant asmenines neturtines teises, bet ir rūpinamasi žmogaus teisių apsauga visuomenės informavimo srityje plačiąja prasme: inicijuojama neapykantos kalbos šalinimo procedūra, užtikrinama nepilnamečių apsauga nuo neigiamo viešosios informacijos poveikio, visuomenės teisė į teisingą, tikslią ir nešališką informaciją, vykdoma įstatymais uždraustos informacijos kontrolė, siekiama, kad viešosios informacijos rengėjai ir (ar) skleidėjai, informuodami visuomenę išlaikytų tinkamą žmogaus teisių pusiausvyrą, savo veikloje laikytųsi pagrindinių visuomenės informavimo principų.
- Nuo 2018 m. gegužės 25 d. visoje Europos Sąjungoje pradėjus taikyti Bendrąjį duomenų apsaugos reglamentą, žurnalistų etikos inspektorius tapo viena iš šio Reglamento taikymo priežiūros institucijų Lietuvoje, kai asmens duomenys tvarkomi žurnalistikos tikslais ir akademinės, meninės ar literatūrinės saviraiškos tikslais. Tai padės efektyviau įgyvendinti programą, nes žurnalistų etikos inspektorius pagal savo kompetenciją įgijo naujus, platesnius įgaliojimus duomenų apsaugos srityje – nagrinėti duomenų subjektų pagal Reglamentą pateiktus skundus, už grubiausius pažeidimus taikyti sankcijas.
- Prie programos vykdymo prisidedama įgyvendinant 2018 m. rugsėjo mėnesį kartu su Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija ir Lietuvos Respublikos generaline prokuratūra pradėtą vykdyti projektą „Atsako į neapykantos nusikaltimus ir neapykantą kurstančias kalbas Lietuvoje stiprinimas“ projektą, finansuojamą pagal Europos Sąjungos Teisių, lygybės ir pilietybės programą (2014-2020). Projekto pagrindinis tikslas – mažinti toleranciją internete ir kasdieniame gyvenime reiškiamai neapykantai, išmokti ją atpažinti ir efektyviai su ja kovoti. Tarnybos indėlių šiame projekte sudaro švietėjiška veikla: mokymai, informacijos sklaida interneto žiniasklaidoje, interaktyvios reklamjuostės – tiesioginio būdo pranešti apie neapykantos nusikaltimus – viešinimas. 2020 m. šis projektas bus tęsiamas. Projekto trukmė: 2018 m. rugsėjis – 2020 m. balandis.
- Programos kiekybinis ir kokybinis vertinimas yra išreikštas strateginio tikslo efekto bei programos uždavinių ir priemonių rezultato bei produkto vertinimo kriterijais.
  - Programos vertinimas nebuvo atliktas.
  - Programa yra tęstinė, įgyvendinanti konstitucinės saviraiškos (informacijos) laisvės apsaugą.
  - Programos vykdytojai yra visi Tarnybos darbuotojai: valstybės pareigūnas (žurnalistų etikos inspektorius), valstybės tarnautojai ir pagal darbo sutartį dirbantys darbuotojai.
    - Programos koordinatorius – žurnalistų etikos inspektorė Gražina Ramanauskaitė, tel. (8-5) 249 6711, +370 698 42843, el. p. grazina.ramanauskaite@zeit.lt
    - Programai įgyvendinti 2020 metams numatytas pareigybių skaičius – 23,5 (neskaitant istaigos vadovo pareigybės).

2. Kiti šaltiniai (Europos Sąjungos finansinė parama projektams įgyvendinti ir kitos teisėtai gautos lėšos)	76,8	76,8																
Iš viso programai finansuoti (1+2)	459,8	459,8	312,0		369,0	369,0	319,0		360,0	360,0	310,0		360,0	360,0	310,0			

3 lentelė. Programos tikslai, uždaviniai, vertinimo kriterijai ir jų reikšmės

Vertinimo kriterijaus kodas	Tikslų, uždavinių, vertinimo kriterijų pavadinimai ir mato vienetai	Vertinimo kriterijų reikšmės				Susijęs strateginio planavimo dokumentas
		2019 metai	2020	2021	2022	
1	2	3	4	5	6	7
	Tikslas Efektyvi žmogaus teisių apsauga visuomenės informavimo priemonėse					2019–2021 metų strateginis veiklos planas
R-01-01-01-01	Priimtų sprendimų vykdymo užtikrinimas, proc.	90 (2018 m. 98)	90	90	90	2019–2021 metų strateginis veiklos planas
R-01-01-01-02	Asmenų, žinančių apie įstatymų jiems suteiktas teises ir nustatytas pareigas visuomenės informavimo srityje, dalis, proc. (atliktus tyrimus, suteiktas konsultacijas, rekomendacijas palyginus su ankstesniais metais).	20 (2018 m. 21)	10	7	8	
	1 uždavinys Asmenų skundų nagrinėjimas ir pažeidimų tyrimas					2019–2021 metų strateginis veiklos planas
P-01-01-01-01-01	Asmenų skundų nagrinėjimas ir pažeidimų tyrimas savo iniciatyva, skaičius.	24 (2018 m. 23)	25	26	26	
P-01-01-01-01-02	Taikaus ginčo sprendimo (mediacijos) taikymas pažeidimų tyrimo procedūrose, skaičius.	18 (2018 m. 13)	18	19	19	
P-01-01-01-01-03	ES Bendrojo duomenų apsaugos reglamento nuostatų priežiūra, proc.	100	100	100	100	

	2 uždavinys Viešosios informacijos stebėseną ir pažeidimų prevencija					2019–2021 metų strateginis veiklos planas
P-01-01-01-02-01	Stebėsenos rezultatų ir visuomenės informavimo reiškinų analizė, proc.	80	82	82	82	
	3 uždavinys Viešosios informacijos ekspertizė					2019–2021 metų strateginis veiklos planas
P-01-01-01-03-01	Viešosios informacijos ekspertinis vertinimas, proc.	90	90	90	90	
P-01-01-01-03-02	Išvadų pateikimas ikiteisminiuose tyrimuose, proc.	95	95	95	95	
	4 uždavinys Bendradarbiavimas, visuomenės švietimas, prevencinė veikla, teisės aktų projektų teikimas					2019–2021 metų strateginis veiklos planas
P-01-01-01-04-01	Bendradarbiavimas su valdžios institucijomis ir nevyriausybinėmis organizacijomis, proc.	90	90	90	90	
P-01-01-01-04-02	Kontaktinio asmens tiesioginis bendradarbiavimas su IT bendrovėmis, nagrinėjant pateiktus pranešimus apie neapykantą kurstantį turinį, proc.	90	92	94	95	
P-01-01-01-04-03	Tarptautinis bendradarbiavimas ir dalyvavimas programose (projektuose), proc.	50	55	57	59	
P-01-01-01-04-04	Mokymų organizavimas ir dalyvavimas juose, visuomenės švietimas ir dalyvavimas visuomeninėse iniciatyvose, prevencinė veikla (renginių skaičius)	15	18	20	22	
P-01-01-01-04-05	Konsultacijų ir rekomendacijų teikimas (konsultacijų ir rekomendacijų skaičius)	450	452	454	456	
P-01-01-01-04-06	Pasiūlymų dėl visuomenės informavimo sritį reglamentuojančių įstatymų, kitų teisės aktų projektų derinimas, rengimas ir teikimas (įstatymų, teisės aktų projektų skaičius)	7	8	8	9	
	5 uždavinys Užtikrinti efektyvų ir veiksmingą Tarnybos darbą					2019–2021 metų strateginis veiklos planas

P-01-01-01-05-01	Informacinių išteklių tobulinimas ir tvarkymas (atnaujinimas, prekių ir paslaugų įsigijimas), proc.	5	6	6	6	
P-01-01-01-05-02	Tarnybos darbuotojų, dalyvavusių kvalifikacijos tobulinimo kursuose ir mokymuose, skaičius	8	10	12	12	

IV SKYRIUS ŽMOGIŠKIEJI IŠTEKLIAI IR VALDYMO IŠLAIDOS

5 lentelė. Informacija apie Tarnybos žmogiškuosius išteklius, asignavimus jiems išlaikyti ir valdymo išlaidas (tūkst. eurų)

Eil. Nr.	Institucijos ar įstaigos pavadinimas	2019 metai				2020 metai				2021 metai				2022 metai			
		Pareigybių skaičius		Išlaidos darbo užmokesčiui	Valdymo išlaidos*	Pareigybių skaičius		Išlaidos darbo užmokesčiui	Valdymo išlaidos*	Pareigybių skaičius		Išlaidos darbo užmokesčiui	Valdymo išlaidos*	Pareigybių skaičius		Išlaidos darbo užmokesčiui	Valdymo išlaidos*
		iš viso	iš jų valstybės tarnautojai			iš viso	iš jų valstybės tarnautojai			iš viso	iš jų valstybės tarnautojai			iš viso	iš jų valstybės tarnautojai		
1.	Žurnalistų etikos inspektorius tarnyba	19,5	13	312,0	312,0	24,5	18	319,0	319,0	24,5	18	310,0	310,0	24,5	18	310,0	310,0
	Iš viso	19,5	13	312,0	312,0	24,5	18	319,0	319,0	24,5	18	310,0	310,0	24,5	18	310,0	310,0

2019 m. balandžio 17 d. sprendimu Nr. SV-S-1200 Lietuvos Respublikos Seimo valdyba patvirtino didžiausią leistiną Tarnybos valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis ir gaunančių darbo užmokestį iš valstybės biudžeto ir valstybės pinigų fondų, pareigybių skaičių – 23,5, t. y. 5 (penkiomis) pareigybėmis padidino didžiausią leistiną pareigybių skaičių.

Atsižvelgiant į žurnalistų etikos inspektoriumi nuo 2018 m. gegužės 25 d. pavestą naują funkciją ir Reglamente įtvirtintą reikalavimą priežiūros institucijoms užtikrinti reikiamus žmogiškuosius ir finansinius išteklius, Tarnybai papildomai reikalinga įsteigti 3 (tris) pareigybes Reglamento priežiūros institucijos funkcijos įgyvendinimui.

Kelinti metai iš eilės stebima sparčiai auganti skundų dinamika ypač ženkliai išaugino Tarnybos teisininkų darbo krūvį. Siekiant sustiprinti teisininkų, nagrinėjančių skundus ir atstovaujančių Tarnybai teismuose, pajėgumus, užtikrinti įstatymuose nustatytą terminų laikymąsi, reikalinga įsteigti 2 papildomas teisininkų pareigybes.

Papildomo finansavimo poreikio vidurkis vienai valstybės tarnautojo pareigybei - 24 000 eurų metams.

5 naujų darbo vietų įkūrimas (pritaikymas) papildomai pareikalaus 5000 eurų.

Lietuvos Respublikos Seimo 2018 m. gruodžio 20 d. nutarimu Nr. XIII-1896 Tarnyba buvo perkelta iš III-iosios, į aukštesnę, II-ąją Lietuvos Respublikos Seimo, Seimo kanceliarijos ir Seimui atskaitingų institucijų, Respublikos Prezidento kanceliarijos ir Respublikos Prezidentui atskaitingų institucijų, Nacionalinės teismų administracijos, teismų, prokuratūros, savivaldybių institucijų ir įstaigų grupę. Tarnybos priskyrimas aukštesnei grupei reikalauja papildomų valstybės biudžeto lėšų valstybės tarnautojų atlyginimams.

V SKYRIUS
VEIKLOS EFEKTYVUMO DIDINIMO KRYPTYS

Pateikiami planuojami veiksmai, siekiant didinti veiklos efektyvumą Tarnybos bendrosios veiklos srityse.

6 lentelė. Veiklos efektyvumo didinimo kryptys

Bendrosios veiklos sritis	Planuojami atlikti darbai	Laukiamas rezultatas	Įgyvendinimo terminas
1. Personalo valdymas	Teisės skyriaus ir Viešosios informacijos stebėsenos ir ekspertizės skyriaus plėtra	Sutrumpėjęs skundų nagrinėjimo terminas	2020 m.
	Viešųjų ryšių specialisto etato sukūrimas	Padidėjusi informacijos apie Tarnybos veiklą sklaida visuomenei	2020 m.
	Tarnybos darbuotojų kompetencijų tobulinimas	Pakelta darbuotojų kvalifikacija	2020 m.
2. Informacinių technologijų valdymas	Informacinių išteklių atnaujinimas ir naujos kompiuterinės įrangos įsigijimas	Efektyvus informacinių išteklių ir infrastruktūros valdymas ir naudojimas, pritaikytos naujos darbo vietos	2020 m.
3. Dokumentų valdymo ir administravimas	Dokumentų valdymo programos integracija su Elektronine archyvo informacine sistema	Užtikrintas nuolatinio saugojimo dokumentų perdavimas į archyvus ir programos atnaujinimas	2020 m.
4. Komunikacija	Komunikacijos su visuomene stiprinimas	Padidėjęs Tarnybos žinomumas visuomenėje	2020 m.

Žurnalistų etikos inspektore
(programos koordinatorius)

Gražina Ramanauskaitė